

Q.D.B.V.
ORIGINEM
FESTI
PASCHATOS

EX ANTIQUITATE CHRISTIANA
REPETENS

AD ORATIONEM PASCHALEM
IN TEMPLO

ILLUSTRIS AUGUSTEI

IPSA PRIMA SOLENNISSIMA FESTI FERIA
POST HORAM XII.
AUDIENDAM

ILLUSTRES AULÆ SERENISSIMÆ MINI-
STROS UTRISQUE REIPUBL. PROCERES
STUDIORUMQUE AMATORES

ET

CIVES ILL. AUGUSTEI
OFFICIOSISSIME HUMANISSIMEQUE
INVITAT

M. CHRISTIANUS REINECCIUS,
SS. THEOLOG. BACC. ILL. AUGUSTEI RECTOR
ET P.P.

Abuit in V. T. Ecclesia Judaica PASCHA ab ipso Deo institutum in memoriam Liberationis ex servitute Aegyptiaca per ministerium Moysis habent & Christiani in N. T. suū Pascha in memoriam liberationis ex servitute spirituali per passionem, mortem & resurrectionem Jesu Christi. Illius institutionem legitimus Exod. XII. 1. sqq., hujus ex illo derivationem reperimus Auctore & Institutore ipso Christo Luc. XXII. 19. sqq. Is in Paschate Judæorum futura prospiciens Pascha Christianorum jam ante mortem instituit, modumque simul & rationem exposuit, addendo: τὴν ποιῆτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν hoc facite in mei commemorationem. Quod repetit Paulus & adjicit: Quotiescunque editis de pane hoc & bibitis de poculo hoc τὸ θανάτου τῆς κρείσσης κατασθέντες, ἀρχὴς ἐστὶν ἑλπίου 1. Cor. XI. 26. Pascha scilicet hoc erat εὐχαριστήριον, quo omnes Paschatis Judæorum ceremoniae tendebant. Atque hoc indicavit Apostolus 1. Cor. V. 7. 8. καὶ γὰρ Πάσχα ἡμῶν ὑπερὶ ἡμῶν ἐθύθη Χριστός ὡς ἑσθίαζόμενοι ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας ἢ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις ἀλαφροῦς καὶ ἀληθείας. Nam etiam Pascha pro nobis oblatum est Christus. Quare feriemur non in fermento antiquo, neque in fermento malitiae & improbitatis, sed in azymis sinceritatis & veritatis, modo scilicet non tantum Sacramentali sed & spirituali & continuo. Ut enim causae Judaici Paschatis & reliquae circumstantiae in hoc Christiano Paschate mutatae sunt: ita etiam, quae ad definitum diem & locum in Judæorum Paschate pertinent, Christianos non obligant; sed quotiescunque velint & ubicunque Christiani cœtus congregantur, hoc celebrari Pascha possunt & debent. Equidem non ignoro, quod nupere non nemo in suo commentariolo, quem Lipsiam miserat, ut typis exscriberetur, quemque refutavit & tenebris adjudicavit D. Thomas Irigius in pec. diss. de Cœna, hanc sententiam defenderit: *Sacram Domini Cœnam non nisi in Paschate, anniversario & solenni ritu ab omnibus Christianis esse celebrandam.* Enim vero in hac sententia non tantum Commentator ille adversum sibi habet Apostoli δόξαν quotiescunque 1. Cor. XI. 25. & Apostolicae Ecclesiae exemplum 1. Cor. XI. 20. sqq. sed etiam antiquitatem universam, quae singulis Dominicis & Sabbathis & diebus quandoque singulis præcipue perfectionū tempore Eucharistiam celebratam testatur. V. Justinus Martyr Apolog. 2. pro Christianis p. 98. ed. Colon. 1686. Cyprianus tract. in Orat. Dom. c. 3., Basilius M. ep. 289., Augustinus ep. 118. c. 4., Gennadius de ecclesiasticis dogmatibus c. 52., Socrates l. 5. c. 22., Sozomenus l. 7. c. 17. &c. conferatur etiam de frequenti Veterum communionem Petr. de Sesmaison pec. tr., Beveregius in Cod. Can. Vind. l. 2. c. 3., Schelstraten in Concil. Antioch. p. 220. &c. Neque nullum ex testimoniis Veterum, quae assatim adduxit Commentator, ejus causae interfuit, nisi forte illud, quod ex Epiphanius attulit, ubi Epiphanius haer. XXX. c. 16. de Ebionitis scribit: *μυστήρια δὲ θῆθε πλῆθει κατὰ μίμησιν τῶν ἀγίων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ ἐνιαυτοῦ εἰς ἐνιαυτὸν διὰ ζύμων, ἀλλο μέρος τῶν μυστηρίων δι' ὕδατος ὕδατος. i. e. Mystheria (Sacramenta) ex Christianorum Ecclesiae imitatione quot annis celebrant, in quibus Panes azymos & ad alteram mysterii partem meram aquam adhibent.* Neque tamen hoc, quod de Ebionitis refert Epiphanius, pro ista hypothese Commentatoris multum facit; sed Ebionitarum Haereticorum assensionem Auctori non invidemus. Quid vero? Si Ebionitae imitandi sent, etiam mera aqua vini loco in S. Cœna erit adhibenda, quod tamen ipse Auctor non vult. Caterum, quando Epiphanius hic Ebionitarum mysteria ad imitationem Ecclesiae celebrata dicit, colligi inde non potest, quod etiam Ecclesia

tan-

tantum quotannis Eucharistiæ Sacramentum celebraverit. Nam alias inferri etiam potest, quod Ecclesiæ loco vini meram aquam in S. Cœna adhibuerit. Tantum igitur Epiphanius hoc dicere voluit, quod sicut Diabolus Dei simia esse solet, ita etiam Ebionitæ Ecclesiæ simiæ fuerint, dum videntes Ecclesiam sua mysteria habere, ipsi quoque mysteria quadam in suis conventiculis celebrarunt, iudice Iregio l. c. Neque Commentatorem iuvat, quod aliqui apud antiquos memorentur semel tantum in anno communicasse. Nam hoc non primariæ institutionis, sed tepefactæ devotionis fuit. Sic Ecclesiæ Pontificiæ superstitionem Commentatori facile largiri possumus, qua illa ex Innocentii III. Papæ decreto fancivit in Concilio Trident. Sess. 13. can. 9. *Si quis negaverit omnes & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis, saltem in Paschate ad communicandum juxta præceptum Sanctæ matris Ecclesiæ, anathema sit.* Non enim Papam audiendum in rebus fidei admittimus, sed Pastoris nostri Christi vocem unice audimus & sequimur. Christus vero non dixit neque in institutione neque in repetitione per Apostolum: Hoc facite in Festo Paschatos, nec alio tempore. Sed dixit potius: *Hoc facite, quotiescunque feceritis, in mei commemorationem.* Graviter hanc in rem scripsit B. Lutherus in Catech. Majori Libris Ecclesiæ nostræ Symbolicis inserto p. 225. Germ. ed. & p. 560. Lat. ed. & ed. Germanico-Lat. p. 787. *Hoc facite in mei commemorationem.* Hæc sunt verba nobis præcipientia & jubentia, quibus is, qui Christiani censei volunt, mandatur & præcipitur, ut utantur Sacramento. Quare qui Christi discipulus esse cupit, quibuscum hic verba facit, huic curæ sit, ut hæc verba sibi cordi sint, non quidem ex coactione, velut impulsio ab hominibus, verum ut Christo Domino obsequatur & obediat. Dixeris autem fortasse: Tamen hæc quoque particula: *Quotiescunque feceritis*, adjecta est, hæc equidem cogit neminem, sed relinquit sacramenti usum in cuiusque arbitratu liberum. Respondeo: audio, sed non dixit, ut perpetuo nunquam faciamus: quin potius hæc ipsa verba dicens: *quotiescunque feceritis*, una injunxit, ut sæpe Sacramenti communionem iteremus. Estque propterea adjectum, quod Sacramentum velit habere liberum, non certo tempori alligatum, velut erat Judæorum Pascha, quod singulis annis semel tantum ac nonnisi decimo quarto die primi mensis, vesperi manducare nec ullum diem transilire cogebantur. Quasi velit dicere: Ego vobis *festivitatem Paschalem* seu *Cœnam* adorno & constituo, quam non tantum ad hujus diei vesperam, quotannis celebrabitis, sed ea sæpe fruemini, quando & quotiescunque libitum fuerit, prout cuique integrum erit & necessarium, nulli loco ac tempori alligatum. Quanquam Romæ sedis idolum Pontificium, hanc quoque ut cætera omnia à Christo constituta, perverterit, iterumque Judaicam festivitatem ex ea reddiderit. Illa ergo Papæ Constitutio pro Commentatore parum facit, cum etiam extra Pascha ipsi communionem celebrent Pontificii, & nobis nihil præjudicat. Atque hoc est Pascha Christianorum continuum & perpetuum. Ne vero cuiquam insolens hæc Eucharistiæ appellatio Pascha videatur, unum atque alterum testimonium adjiciam antiquorum. *Augustini* sunt contra Literas Petilianæ l. 2. c. 37. *Aliud est Pascha, quod adhuc Judei de ovis celebrant, aliud autem, quod nos in corpore & sanguine Domini accipimus.* Sic quoque *Gregorius Nazianzenus* orat. 42. *communicantes in coena*, inquit, *accipere Pascha*, item *ἐσθίω τὸ θῆν καὶ ἀποθνήσκω* *Isidorus Pelusi.* l. 4. ep. 162. ait. Hinc Paschatos nomine omne illud tempus venit, quo Christus Pascha comedit, Pascha Christianum instituit, passus & mortuus est, ipsaque Hebdomas Magna, non modo in Constitutionibus Pseudo-Apostolis l. 5. c. 19.: *in diebus Paschæ jejunare incipientes à secunda Sabbathi usque ad Parasceven & Sabbatum &c.* Sed & apud *Tertullianum* libro de Orat.: *Sic & die Paschæ, quo communis & publica quasi jejunii religio est, merito*

de-

deponimus osculum &c. Atque hoc Pascha *σαυρώσιμον* vulgo appellatur, cui solutis
 jejuniis succedebat Pascha *ἀναστάσιμον*. Utrumque quasi combinatum legimus in verbis
Theodori Petreorum Episcopi in Vita *Theodosii Archimandrita*: ἐποίησεν δὲ ἐοσθησασάν
 τὴν ἐοσθίαν ἀναστάσιμον, παράγου λέγου, ἐν ᾧ τὰν τε Δεξιὰν τὴν σαυρῶσθ' ἀνατάσι, τὴν τε αὐτὴν δὲ μὴν δὲ τ'
 σαυρῶσιμον τὸ ὄντως ἀναστάσιμον ἀνάστασιν ἄπας ὁ τ' ἁγίωνων πνεύματι ἐνώθε κέσμος. Sic Pa-
 scha *Theodorus* exprimit, quo Servatoris & mors & sepultura & Resurrectio pia & reli-
 giofa memoria recolitur & celebratur. Neque unum sine altero expendi fatis, nec, prout
 fieri oportet, digne considerari potest. Est vero hoc Paschatos Festum unum, quod
 inde ab Apostolorum atate Ecclesia Christiana solemniter feriata est, quousque patuit
 Orbis Christianus, utut sub aliqua circumfanciari differentia, quæ aliquando in vehe-
 mens disfidium Ecclesiæ Orientalis & Occidentalis prorupit, dum illa Pascha celebra-
 verit d. 14. Nisan, hæc diem Dominicum Resurrectionis Christi feriam dum prætule-
 rit, & difficulter hæc lis Seculo demum quarto est quodammodo sopita. Vid. *Euse-
 bii* Hist. Eccl. l. 5. c. 24. *Socrates* lib. 5. c. 22, &c. Nec alia Festa tribus prioribus secu-
 lis universali solemnitate celebrata leguntur, quam hoc Festum Paschatos & Festum
 Pentecostes. Quæ solum memorat Seculo Secundo *Tertullianus* libr. ad Uxorem,
 & lib. de Corona Militis; & Seculo Tertio *Origenes* suæ atatis Festa enumerans lib. 8.
 contra Celsum nullius meminit præter hoc Pascha ejusque Paraceven & Pentecosten.
 Unde, quod obiter notamus, colligitur illas homilias, quæ sub nomine *Origenis* vendi-
 tantur, una in solemnitate *Mariæ Magdalena*, & altera in Festo *Epiphaniæ* seu in Festo
Nativitatis Christi, Origenem non habere Autorem, sed esse supposititias. Con-
 summata ergo illa Christi beneficia in his duobus Festis respexerunt & solemniter reco-
 luerunt Veteres tribus constitutis Solennitatibus feriis, in quibus beneficia Christi ex-
 penderent. Attamen in Universo hoc negotio Festorum caverunt sedulo, ne Judæo
 ceremoniarum jugo rursus subjicerentur Christiani, contra monitum Apostoli *Colo-
 ss. 2. 16. sqq.* sed in Libertate Christiana persisterent & feriantur *en ἀβύσσους ἀίκε-
 νέιαι καὶ ἀληθείαι* & vero Paschatæ ipso Christo fruenterur *1. Cor. 5. 7*. Huc per-
 tinent illa *Socratis* l. c. quæ ex *Valesii* versione apponere placet: Certe Apostolus &
 "Evangelistæ nusquam servitutis jugum illis imposuerunt, qui ad prædicationem fidei
 "accessissent, sed Paschæ diem aliosque Festos dies arbitrio æquitative eorum, qui be-
 "nificia illis diebus acceperant, colendos reliquerunt. -- Nam nec Servator nec Apo-
 "stoli id observandū esse nobis lege aliqua præscripserunt. -- quippe propositum id fuit
 "Apostolis, non ut de diebus Festis leges ferrent, sed ut rationem recte vivendi veram-
 "que pietatem ostenderent. Ac mihi quidem videtur, ut alia multa variis in locis
 "usu quodam invaluerunt, sic etiam Paschale Festum apud singulos ex inolita quadam
 "consuetudine peculiarem observationem habuisse, propterea quod nullus ex Apo-
 "stolis, uti dixi, de illo Festo quicquā lege sancivit. Quod vero jam inde a præcis tempo-
 "ribus, ex usu potius, quam ex lege observatio ista profluxerit, res ipsæ declarant. Hæc
 antiquitatum vestigia secuti sunt *Confessores* nostri in præcipuo Ecclesiæ Lutheranæ Li-
 bro Symbolico *Augustana Confessione* p. 43. ejusdemque *Apologie* p. 154. & ea nos quo-
 que secuti sumus. Eaque de causa sub eleganti SOLIS EXORIENTIS imagine
 Christum ex mortuis resurgentem nobis in oratione sua sistet *Nobilissimus & pie-
 tate in Christum pariter ac eruditione ornatisimus Juvénis Dn. JOHANNES CHRIS-
 TIANUS KUHN, Michela Thuringus, SS. Theolog. Studiosus*. Cui ut *Illustres Aule
 Serenissime Ministri & Utriusque Rēipubl. Procures Studiorumque Aestimatores
 una cum Civibus nostris* pias & devotas aures præbere dignentur, quam fieri potest, ob-
 servantisime humanissimequæ à nobis rogantur. P. P. in Vigiliis Paschalibus A.O.R.
 M DCC XXII.

LEVCOPETRÆ,

Litteris G. A. Legii, Aul. & Aug. Typogr.

110

J.K.
124
60

Hi
2626

Q.D.B.V.
ORIGINEM
FESTI
PASCHALIS

PIETATE CHRISTIANA
REPETENS
ORATIONEM PASCHALEM
IN TEMPLO

AUGUSTEUS
SOLLENNISSIMA FESTI FERIA
POST HORAM XII.
AUDIENDAM

AULÆ SERENISSIMÆ MINI-
STRISQUE REIPUBL. PROCERES
DIORUMQUE AMATORES

ET
CIVES ILL. AUGUSTEUS
EFFICACISSIME HUMANISSIMEQUE
INVITAT

STIANUS REINECCIUS,
OLOG, BACC. ILL. AUGUSTEUS RECTOR
ET P.P.

